

Alex van Oost versterkt secretariaat Platform

Het secretariaat van het Platform DGO is onlangs versterkt met de komst van Alex van Oost. Alex is per 1 mei in dienst getreden van Urgenda, met name om samen met Marc Buiten het Platform DGO te ondersteunen. De komende periode zal Alex vooral aan de slag gaan met de inhoudelijke begeleiding van de Reviews Duurzame Gebiedsontwikkeling en met de ondersteuning van de voorbeeldgebieden die door het Platform worden geadopteerd (zie hieronder).

Selectie drie voorbeeldgebieden

Op basis van de enquête die we na de vorige bijeenkomst op 16 maart jl. onder de leden hebben gehouden, heeft de kerngroep een eerste selectie gemaakt van gebieden die de komende tijd ondersteund gaan worden door het Platform. Het betreft de volgende gebieden en gebiedsontwikkelingen:

- Boerenhart – regionalisering voedselvoorziening
- Almere 2.0 – schaa sprong
- Merwe-Vierhavens Rotterdam –herstructurering havengebied.

Naast deze drie gebieden zal op korte termijn ook nog een krimpgebied worden geselecteerd. Voor de ondersteuning van gebieden willen we vanuit het Platform zogenoemde transitieteams samenstellen. Deze teams worden gevormd uit een vaste kern met minimaal één inhoudelijk medewerker van het secretariaat en twee leden van het Platform, die optreden als ‘gebiedscoach’ en ‘assistent-coach’. Daaromheen kan, afhankelijk van de beschikbaarheid en de benodigde expertise, een flexibele schil worden gevuld met andere leden van het platform en externen die ad hoc een eenmalige bijdrage leveren. Voor de gebiedsondersteuning vragen we van de gebiedscoach een bijdrage van maximaal 6 dagdelen en van de assistent-coach een bijdrage van maximaal 4 dagdelen. Beide personen krijgen inhoudelijke en organisatorische ondersteuning vanuit het secretariaat bij Urgenda, dat steeds het leeuwendeel van het werk voor zijn rekening neemt. De volgende personen hebben zich bereid verklaard een rol als gebiedscoach of assistent-coach te vervullen.

Gebied	Gebiedscoach	Assistent-coach	Secretariaat
Boerenhart	Marjolein Demmers	Jan Huijgen	Marc Buiten
Almere 2.0	...	...	Marc Buiten
Merwe-Vierhavens Rotterdam	Jan Rotmans	...	Alex van Oost

De bijdragen van de gebiedscoach en de assistent-coach worden vanzelfsprekend in overleg en flexibel ingevuld, maar in hoofdlijnen kan worden gedacht aan de volgende activiteiten.

- Inhoudelijke bijdragen aan:
  - ontwikkelen duurzaamheidsvisie voor het gebied,
  - maken van transitieanalyse en uitwerken van transitiepaden
  - ontwikkeling van praktische duurzaamheidsconcepten en duurzame business cases en marktmodellen
  - identificatie van gebiedsprojecten/programma’s en onderzoeks- en leervragen.
- Procesmatig,

- meedenken over en meewerken aan voorbereiding en begeleiding gebiedsgerelateerde werkbijeenkomsten transitieteam en platform; het gaat om ca. 3 bijeenkomsten per gebied per jaar (incl. de jaarlijkse netwerkbijeenkomst)
- netwerken, contacten leggen en deuren openen
- Communicatiebijdragen aan o.a.
  - artikelen voor o.a. website, pers en voor boekje over DGO
  - verspreiding ideeën en concepten via andere (sociale) media (bv. twitter, blog, video)

De contactpersonen in de drie geselecteerde gebieden hebben enthousiast gereageerd op de aangeboden ondersteuning vanuit het Platform DGO. Met hen is afgesproken om in elk gebied nog dit jaar een plenaire bijeenkomst van het Platform DGO te organiseren. Deze bijeenkomsten kunnen worden opgevat als een kick-off voor de ondersteuning van de betreffende gebieden door het Platform DGO. Dat betekent dat we, naast de reeds geplande bijeenkomsten op 16 juni en 27 oktober (de netwerkdag), nog twee extra plenaire bijeenkomsten inlassen in Almere en Rotterdam, waarschijnlijk begin september en begin oktober. U krijgt daarover z.s.m. nader bericht.

Extra gebiedsbijeenkomsten Platform

Terugkijkend op de laatste bijeenkomst van het Platform op 16 maart jl. in Almere kwam de kerngroep tot de conclusie dat de plenaire bijeenkomsten meer ruimte moeten bieden voor een vrije gedachtewisseling tussen de Platformleden. De combinatie met een minisymposium over de internationale benchmark Duurzame Stedelijke Ontwikkeling was inhoudelijk interessant, maar ging uiteindelijk teveel ten koste van de interactie tussen de Platformleden. Bovendien lijkt er binnen het Platform behoefte te bestaan aan meer ontmoetingsmomenten. Tegen deze achtergrond heeft de kerngroep besloten om:

- in aanloop naar de netwerkdag van het Platform op 27 oktober a.s. nog twee extra plenaire bijeenkomsten in te lassen (de leden krijgen hierover binnenkort nader bericht)
- de komende drie (!) plenaire bijeenkomsten van het Platform – respectievelijk 16 juni, begin september en begin oktober 2011 – veel tijd te reserveren voor inhoudelijke reflectie op de duurzame gebiedsontwikkelingen die het Platform wil ondersteunen en versnellen
- deze plenaire bijeenkomsten van het Platform te organiseren in de betrokken gebieden:
  - 16 juni op Eemlandhoeve in Bunschoten (regionalisering voedselvoorziening in Boerenhart)
  - begin september in Almere (schaalsprong Almere 2.0)
  - begin oktober in Rotterdam (herstructurering Merwe-Vierhavens Rotterdam).

Bijeenkomst Ruimte voor Duurzaamheid

Op woensdagmiddag 22 juni a.s. organiseert het Ministerie van I&M de bijeenkomst *Ruimte voor Duurzaamheid*. De bijeenkomst vindt plaats vanaf 12.00 uur in en rond zaal D04.31/32 van de voormalige hoofdzetel van VROM aan de Rijnstraat 8 in Den Haag. Bij deze gelegenheid wordt het programma Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling (DRO) formeel afgerond middels een overdracht van de resultaten aan het Platform Duurzame Gebiedsontwikkeling (DGO). Deze resultaten fungeren als bouwstenen voor duurzame ruimtelijke ontwikkeling binnen het rijksbrede ruimtelijk beleid.

Namens het Platform DGO zal voorzitter Wouter de Jong de resultaten in ontvangst nemen om vervolgens het Platform te introduceren bij het publiek. Het voornemen is om een 'mission

statement' van het Platform DGO af te geven, mede in reactie op de *Handreiking Duurzame Gebiedsontwikkeling: doe de tienkamp!* die onlangs is gepubliceerd door Friso de Zeeuw, Praktijkhoogleraar Gebiedsontwikkeling aan de Technische Universiteit Delft. Kern van het betoog zal zijn dat het Platform zich de komende jaren sterk wil maken voor een radicale verduurzaming van gebiedsontwikkelingen.

Eerste kandidaten melden zich voor een Review Duurzame Gebiedsontwikkeling

Op 13 april jl. hebben Agentschap NL en het Platform DGO een informatiebijeenkomst in Utrecht georganiseerd om spelers uit de 9 koplopergebieden die tezamen het Praktijkatelier DGO vormen te informeren over de Review Duurzame Gebiedsontwikkeling die het Platform DGO aanbiedt (zie tekstboxen 1 en 2). Dit jaar zal het Platform een aantal reviews uitvoeren in deze gebieden die nu al door Agentschap NL worden ondersteund.

Na toelichtingen van onder meer Pier Vellinga (Kennis voor Klimaat) en Marc Buijer (Urgenda) reageerden de deelnemers positief op het aanbod en de eerste kandidaten voor een review hebben zich reeds gemeld bij de coördinator Alex van Oost.

Als coördinator is Alex ook verantwoordelijk voor de interactieve ontwikkeling van de methodiek die het Platform gaat hanteren bij de uitvoering van de reviews DGO. Op 23 mei jl. heeft hij een voorstel voor een aanpak en waarderingsmethodiek voorgelegd aan de kerngroep van het Platform. Bij die gelegenheid heeft de kerngroep groen licht gegeven aan de verdere uitwerking van het plan van aanpak.

In augustus wordt een startbijeenkomst georganiseerd voor de betrokken review teamleden. Per september starten de eerste reviews. Naar verwachting worden dit jaar nog vier gebieden opgepakt. De resterende vijf worden in de eerste helft van 2012 gedaan zodat de reviewronde voor de zomer kan worden afgerond. Tussentijds zullen de resultaten uitdagend en uitnodigend worden gecommuniceerd via verschillende media om de landelijke discussie over DGO te voeden vanuit het Platform.

Tekstbox 1: Programma Duurzame Gebiedsontwikkeling Agentschap NL

In 2010 heeft het ministerie van I&M aan Agentschap NL de opdracht gegeven tot de opzet en uitvoering van een meerjarig programma Duurzame Gebiedsontwikkeling met als doel: stimulering en ondersteuning van een breed gedragen transitie naar duurzame gebiedsontwikkeling. De werkzaamheden van Agentschap NL in dit verband moeten bijdragen tot:

- 1) procesversnelling van visiefase t/m realisatie en beheer,
- 2) integrale kwaliteitsverbetering in de betrokken plangebieden en
- 3) Opschaling van kennis/ervaring naar de 'mainstream' van de Nederlandse gebiedspraktijk.

De doelgroep van het programma wordt gevormd door 'regisserende' gebiedsspelers – medewerkers van gemeenten, provincies, ontwikkelaars en corporaties en innovatieve, nieuwe spelers - in de volgende koplopergebieden.

1. Almere Hout Noord
2. Rijnenburg Utrecht
3. Utrecht Stationsgebied
4. Westflank Haarlemmermeer en ACT
5. Erasmusveld Den Haag
6. Water en Ondergrond in Apeldoorn
7. Venlo Floriadeterrein
8. Stadshavens Rotterdam
9. Spoorzone Enschede

Bij de ondersteuning van deze koplopergebieden richt Agentschap zich op:

- het stimuleren van consistent beleid bij alle betrokken partijen,
- het creëren van meer zekerheid door ontwikkeling van 'het nieuwe meten',
- herdefinitie van waarde in nieuwe financiële constructies,
- het ontwikkelen van een gezamenlijke taal,
- doorkoppeling naar MIRT-Gebiedsagenda's en
- het verbeteren van de zichtbaarheid van duurzaamheid in Gebiedsontwikkeling binnen het Ministerie.

De reviews DGO bieden het Platform enerzijds een goede basis om Agentschap NL te voorzien van geïnformeerde feedback. Anderzijds vormen de kennis en (leer-)ervaringen, die gebiedsspelers en medewerkers van Agentschap NL opdoen rond deze gebiedspraktijken, naar verwachting weer een waardevolle input voor de activiteiten van het Platform (o.a. visievorming, ontwikkeling spelregels en ondersteuning iconprojecten).

Uitgangspunt is dat de kennis en ervaring van de leden van het Platform effectief wordt ingezet en benut. De gedachten gaan nu uit naar het formeren van een kleine pit in combinatie een flexibele schil. Platformleden die een actieve bijdrage willen leveren in een van die twee posities kunnen zich melden bij Alex (E: alex.van.oost@urgenda.nl).

Tekstbox 2: Reviews Duurzame Gebiedsontwikkeling

Voor gebiedsspelers die werken aan verduurzaming van een gebied en daarbij behoefte hebben aan deskundige input en feedback, kan het Platform kortdurende ondersteuning bieden in de vorm van een Review Duurzame Gebiedsontwikkeling. Deze reviews hebben zowel ten doel de gebiedsontwikkelingen een duurzaamheidsimpuls te geven als inzicht te verkrijgen in de state of the art van praktijk van DGO in Nederland. Uitgangspunt is de radicale benadering van DGO die het Platform voor staat.

Voortbouwend op de ervaringen van Kennis voor Klimaat bij de beoordeling van gebiedsontwikkelingen op 'klimaatbestendigheid', de Internationale Benchmark DGO en Patroontaal DGO is een waarderingsmethodiek met een aanpak ontworpen. In concreto bestaat het hart van de review uit een interactieve workshop, waarbij gebiedsspelers integrale input en feedback ontvangen van een multidisciplinair gelegenheidsteam van experts uit de sfeer van wetenschap en praktijk. In dialoog met de betrokken gebiedsspelers kan dit reviewteam tijdens de workshop een impuls geven voor de beantwoording van de gebiedsurgentie, de 'duurzaamheid' van de (plannen voor) gebiedsontwikkeling beoordelen en ook concrete aanbevelingen doen voor verbetering. Een door de betrokken gebiedsspelers aangeleverd gebiedsdossier en een door het Platform ontwikkeld gebiedsprofiel vormen tezamen de basis voor de dialoog tijdens de workshop, die een dagdeel duurt. De resultaten van de review worden verwerkt in een bondig rapport met daarin onder meer een samenvatting van de gebiedsbeoordeling en enkele concrete aanbevelingen voor verbetering.

De reviewworkshops worden geregisseerd door Alex van Oost, medewerker bij het secretariaat voor het Platform DGO. Hij is onder meer verantwoordelijk voor de inhoudelijke voorbereiding van de review en de rapportage van de resultaten van de review aan de gebiedsspelers en het Platform. Hij werkt hierin actief samen met de DGO medewerkers van Agentschap NL en met Marc Buiters, secretaris van het Platform.

Briefadvies n.a.v. de voorgenomen herziening van het omgevingsrecht

Het kabinet stuurt aan op een 'bundeling, vereenvoudiging, modernisering, en versobering [...] van het omgevingsrecht in brede zin (incl. betrokken regels van natuur- en milieurecht en het algemeen bestuursrecht)' (zie bijlage 4). Nog voor het zomerreces wil minister Schultz van Haegen een brief sturen aan de Tweede Kamer met daarin een nadere uitwerking van de belangrijkste thema's – reductie onderzoeksverplichtingen, integratie toetsingskaders, Elverding-aanpak en vergroting bestuurlijke afwegingsruimte – en een schets van enkele hoofdlijnen van een nieuwe Raamwet omgevingsrecht, waarvoor de minister in het voorjaar van 2012 een eerste uitgewerkt wetsvoorstel wil indienen. Naar aanleiding van deze beleidsvoornemens en mede op verzoek van het ministerie van I&M hebben enkele leden van het Platform DGO onlangs een briefadvies geschreven met enige strategische aanbevelingen inzake de voorgenomen herziening van het omgevingsrecht (zie bijlage 3). Deze aanbevelingen zijn mede gebaseerd op de uitkomsten van de workshop *Waar een wil is, is een weg!* die het Platform georganiseerd heeft op donderdag 10 maart jl. in Utrecht. Het Platform zal ook in het vervolg van het beleidstraject actief betrokken blijven door de minister en de betrokken

ambtenaren op geëigende momenten van advies te voorzien. Platformleden die willen reageren of een bijdrage willen leveren, kunnen zich melden bij Marc Buiten (E: marc.buiten@urgenda.nl).

Urgentie Duurzame Gebiedsontwikkeling

Platformlid Roger Cox gaf tijdens de vergadering van de kerngroep van 23 mei jl. een toelichting bij zijn visie op de urgentie van duurzame gebiedsontwikkeling. Op basis van een uitgebreide en integrale analyse van enkele mondiale ontwikkelingen – klimaatverandering, toenemende brandstof- en grondstofschaarste, economische globalisering, groeiende armoede, milieuvervuiling en afnemende biodiversiteit – komt hij tot een prikkelende conclusie. Het lijkt voor regio's en gebieden in het licht van deze problemen onverstandig achterover te leunen, al dan niet in afwachting van (inter)nationale oplossingen. Vanwege de grote sociale en (geo)politieke spanningen die deze problemen met zich mee kunnen brengen, lijkt het namelijk onwaarschijnlijk dat nationale overheden en internationale instituties op tijd afdoende maatregelen kunnen treffen om de problemen adequaat het hoofd te bieden. Er is daarom een groeiende noodzaak om op regionaal niveau snel aan de slag te gaan met radicale oplossingen die onder meer bijdragen tot regionale zelfvoorziening van energie, materialen en voedsel.

De kerngroep onderschrijft in grote lijnen de analyse en de bijbehorende conclusies, maar is beducht voor 'overkill'. Voorkomen moet worden dat mensen, onder de indruk van de overstelpende ernst en omvang van de geschetste problematiek, apathisch worden of zich verliezen in individualistische pogingen tot zelfbehoud. De analyse moet juist bijdragen tot extra motivatie voor gezamenlijke acties en cocreatie van systeeminnovaties voor duurzame gebiedsontwikkeling. Roger was blij met deze constructieve kritiek. Met ondersteuning van het secretariaat wil hij het betoog comprimeren en verder aanscherpen tot een motiverend geheel. Afgesproken is dat hij een ingekorte versie van zijn presentatie zal geven tijdens een deelsessie van de bijeenkomst *Ruimte voor Duurzaamheid* op 22 juni a.s. op het Ministerie van I&M. Wouter de Jong zal elementen uit zijn betoog gebruiken ter onderbouwing van het pleidooi voor een radicale aanpak van duurzame gebiedsontwikkeling. Een meer uitgebreide versie van het urgentiebetoog kan zijn beslag krijgen in een essay dat Roger kan presenteren tijdens de komende netwerkdag op 27 oktober a.s.